

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA LÝ LUẬN SÁNG TÁC VÀ PHÊ BÌNH VĂN HỌC**

VÕ THỊ HÀ

**TÁC PHẨM TỐT NGHIỆP
(KHÓA 10, 2007-2011)**

HÀ NỘI, 5/2010

Lời cảm ơn!

Có một lần, bạn gái thân của tôi khi nhận được số tiền hàng tháng mẹ bạn ấy gửi để chi tiêu ăn học ở thành phố này đã gọi điện nói rằng “Con cảm ơn mẹ! Con xin mẹ!”. Tôi tình cờ nghe được câu chuyện ấy, bỗng giật mình nhớ, bấy lâu nay mình đã giữ quá kỹ những lời cảm ơn trong lòng với ý nghĩ rằng đó chỉ là những lời sáo rỗng. Nhưng giờ phút này, khi sắp kết thúc 4 năm học, tôi muốn bày tỏ những cảm xúc chân thành và mộc mạc nhất của trái tim mình, đối với những người ấm áp, thân thương, yêu dấu và tin cậy của tôi.

Cảm ơn những người thầy đã truyền thụ, chia sẻ cho tôi nguồn kiến thức, kinh nghiệm và niềm tin để tôi thêm vững bước trên con đường dài mà tôi quyết định lựa chọn. Cảm ơn thầy Văn Giá- trưởng khoa ST&LLPBVH, một trong những người ấm áp đầu tiên chỉ cho tôi những chông gai lẫn hạnh phúc mà tôi đón nhận khi trở thành một người viết chuyên nghiệp. Thầy đã cho tôi những lời khuyên tế nhị mà sâu sắc khi những trang viết đầu đời của tôi xuất hiện trên các báo. Cảm ơn thầy Nguyễn Hữu Quý, một trong những người ấm áp từ tâm nhất mà tôi đã gặp trong năm đầu tiên bước vào mái trường Viết văn, khi tôi mới 18 tuổi. Thầy cũng là người chân thành và ân cần hiếm thấy khi nhiệt tình đọc, hướng dẫn bảo vệ tác phẩm tốt nghiệp cho tôi, một trò nhỏ còn nhiều hồn nhiên.

Cảm ơn cha mẹ, những người tôi chỉ có thể thương yêu từ xa. Cảm ơn anh và em trai, những gì quý giá nhất của lòng tôi. Cảm ơn bạn bè thân yêu, những người đã luôn ở bên dù tôi buồn đau hay hạnh phúc.

“Nếu không có gì ao ước trong tôi/ Thì có nghĩa chẳng còn gì để mất!” (Onga Becgon). Tôi muốn cảm ơn cả Thơ- niềm ao ước mãi xanh ngời, “vừa thơ ngây vừa lớn khôn” trong tâm hồn tôi.

Võ Thị Hà

Tự bạch

Tôi không biết làm thơ là làm như thế nào. Khi những vần điệu mọc mọc và tự nhiên trong tâm hồn tôi lên tiếng, tôi mặc kệ “Rồi mai hay bao giờ, niềm vui hay đau khổ, thật đời hay mộng mơ”.

Tôi nhớ mãi bài thơ nhỏ có tên là “Tóc bím” đăng trên báo “Văn học và tuổi trẻ” đúng sinh nhật lần thứ 17 của tôi, với những câu thơ nhảy nhót ngây ngô như thế này “Những bím tóc đu đưa trên vai nhỏ; Em thơ ngây tết tóc bím làm duyên; Những bím tóc hồn nhiên như lá cỏ; Em thơ ngây tết tóc bím đen huyền”. 5 Năm đã trôi qua từ bài thơ đăng báo đầu tiên ấy, “Những bím tóc” có thể hay ngủ quên, nhưng những vần thơ vẫn âm thầm đu đưa đầu đó trên vai nhỏ.

Tôi biết, khi đã chọn nghề viết, là lúc tôi nhận ra trong mỗi người là một cây si trầm ngâm, đơn lẻ, vừa kiêu hãnh vừa đón đau, muốn bước ra bầu trời rộng lớn mà còn vướng những cành lá xum xuê của ký ức và nỗi e dè thân phận. Có một thời tôi như sẻ nhỏ, ngơ ngác giữa đồng xanh. Ngày ấy thơ đến như một giấc mơ cỏ lạ. Ngày ấy tôi chớm thấy cây si hiền đơn lẻ của chính mình.

Vậy mà, thật lạ, nếu có phép nhiệm màu quay ngược lại thời gian, tôi vẫn chẳng thích tự làm tặng tâm hồn mình một món quà gì hơn ngoài viết. Từ những con chữ đầu đời, tôi biết mình sẽ đón nhận tất cả những biến động trong cuộc đời nhỏ nhắn này bằng những rung động thực sự của trái tim và trách nhiệm với bản thân mình; Mong mỗi ngày mình lớn lên tươi trong hơn, rục rờ hơn.

Tôi thực sự đã gửi thật nhiều những buồn, vui, hạnh phúc, khổ đau vào thơ. Có những đêm mùa hè tưởng có thể xui đi vì nóng lại xôn xao khi nghe tiếng mưa rơi trên tầng áp mái. Có thật nhiều buổi chiều mùa đông ngồi bó gối trên mặt bàn ngút ngàn bút cọ, sách báo, nhìn mưa dào dạt qua bóng đèn cao áp, nước mắt chan hòa, chẳng vì bất cứ điều gì. Tuổi nhỏ, tôi nằm trên sự im vắng của núi đồi không biết mấy nghìn lần, sống cùng những giấc mơ mát mát. Nhớ da diết những lần ngồi khóc bên tổ kiến già nua, dưới một gốc nhài trắng, những đám mây xa vời, những vật nắng xa vời...

Trong đời, khó tránh được một phút giây nào đó chúng ta trao gửi tâm hồn mình cho những gì xa lạ, tầm thường. Nhưng thơ đã cho tôi niềm tin và giúp tôi nhắc nhớ những ước mơ tuổi nhỏ trong ngần. Bởi tôi có ngọn nguồn thiết kiến tâm hồn là một tuổi thơ ăm ắp đồng thoại và cả xót xa. Tôi

tin mình đã có một cá tính sống hồn nhiên, đã thảo trước cuộc đời. Thơ, vì thế ra đời với bao nhung nhớ, dẫu yêu, bắt đầu từ căn nhà ta ở.

Tôi không biết viết thế nào là cũ, thế nào là mới, chỉ mong người đọc tìm thấy niềm xúc động và dù chỉ là một góc nhỏ tâm hồn tôi khi đọc và ngắm nhớ những vần thơ nhỏ này. Đó là những niềm thương, nỗi nhớ, mùi lòng, cười nói cô đơn, nỗi buồn và cả mát mát mà tôi muốn gửi trao, chia sẻ.

Khi còn nhỏ xíu, tôi đã rất yêu thích câu nói của Puxkin: “Chỉ có ý thức độc lập và lòng tự trọng mới nâng chúng ta lên trên những nhỏ nhen của cuộc sống và những bão táp của số phận”. Sau những năm theo học và sáng tác dưới mái trường Viết văn, tôi nhận ra rằng, có thêm một điều đã sưởi ấm và sẽ luôn tiếp thêm sức mạnh và nghị lực cho tôi. Đó là công việc viết lách và giá trị tinh thần mà thơ ca, văn chương đích thực mang lại và đón đợi tôi. Dù đường còn dài, còn dài...

Võ Thị Hà

Bắt đầu

Bắt đầu bội thực nỗi buồn
Bắt đầu mở toang tường trắng
Em bắt đầu những ngón tay giấu kín
Những khoé cười lá kim

Buổi tối đông đặc sự kỳ bí của anh
Hoà tan dấu hiệu nhận biết
Giờ, ý nghĩ là một bán đảo, bước chân và cái cách gây đau là một bán đảo,
ngã lòng bán đảo mặn
Có một chiếc giường hằng đêm chỉ có dòng kiến bay biết cách ngủ ngon
Em chặn dắt sự dịu dàng cuối cùng bằng một lọn tóc tự nhiên
Vết đau cứ sắc thêm ra
Thương thương thương thương, thương sự tĩnh lặng bị người ta bốc lên đời
đi nơi khác
Cái lạnh bốc hơi nơi đi năm năm đến đầu ngọn suối

Nỗi buồn dị hương:
Dưới đèn vàng bông phi yến mùa đông
Lần cuối những đám mây khóc ngộp

10.2.2010

Đôi khi

Đôi khi ta về ta nhớ
Đã đi qua những phố miền
Ta mang hết mùa tóc cũ
Giăng tràn tím nhức đêm sen

Đôi khi ta ngồi và hát
Kính cầu nát cả thêm voan
như tràn lên bờ rêu quán
Người dung ta cũng giận hờn

Đôi khi ta về gác ấy
Thương mưa réo rắt trên đầu
Chong đêm ta nằm mơ núi
Bóng Người rơi trắng đường ngâu

Đôi khi đi hoang ngoài gió
Ta đóng cát bụi về nhà
Vẫn như cỏ đồi biêng biếc
Tên Người rung rung mưa sa

Đôi khi thềm trầm như ngõ
Dấm xanh lại trái mù lòa
Ta buồn tung tăng như trẻ
Trước mùa sầu đâu đơm hoa

Đôi khi ta hoài ta khóc
Hôm nao Người mới ngược mùa
Đôi khi ta vừa mới biết
Ta đau những chuyện ngày xưa

Biển cả

Và như thế những ngón sóng chồm lên
Biển cả ở phía xa đôi mắt buồn ôm riết
Đóa salem không chìm dưới đại dương đậm lưỡi ngọt ngào
Những ngọn tay du dương trên ngọn đồi biết hát

Dưới âm u miền cát
Đôi lần
Trong giấc ngủ trái mùa đàn sếu bay về đường cong vực sâu
Bởi nụ cười chiếc lá, bầu trời, ánh trăng, bình nguyên, mặt đất

Biển cả vắng xa
Những giả dối thường ngày nở bung dần xếp
Và nhúm sâu răng huyền tích chiếc lá bản thiêng
Người yêu nhau theo bãi bờ năm gió

Phía ngực trầm những ngón sóng chồm lên
Xanh dương cổ điển hằng hà gáy sách
giấu trong chiếc túi lèm lệm may nghiêng

Những ngọn đồi biết hát xa mắt anh, biển cả trầm hoặc sau lưng
Em ở lại phía bãi bờ chớm gió

Biệt T

Khuya nay, trong im lẳng
Xung tội với sáu năm
Mùa hạ có hẹn với em
Mùa hạ em chờ trắng đêm
La Thành thên thang áo cũ

Tâm hồn này giông gió
Nhắc đóa lan tường nao
chớm tàn dưới sông sâu
chớ thuộc lời nỗi đau
biệt, mùa, nốt, nhỏ

Mùa hạ, La Thành, năm nhớ
Mưa sa thăm ngõ
Nát áo T em.

Mũi đan của mẹ

Tảo tần mũi đơn tháng ba
Thảo thơm mũi đôi tháng bảy
Mũi này đường cha tro tàn
Mũi này đường con ướt mắt
Những mũi đan hoa gạo im im
Những mũi đan ngậm vàng ngồng cải

Mỗi mũi đan có một cái tên
Mùa áo lạnh riu chân xinh trên phố
Con mang trên vai những hoa tiết màu cam
Đất gầy thù liễu ấm

Mũi đan này giống như sợi tóc
Nhánh đen trong bức hình mẹ xưa
Tàn đêm nắm bông hoa màu bưởi
Một mũi đan sao giống mắt mẹ cười

Đêm phố nghiêng trở mình ngược gió
Cha trở về chiếc khăn ướt bên vôi(1)
Những mũi đan ngày tháng ba con gỡ
Bao giờ về với mẹ, mẹ ơi!

(1): Sân nhà- cách gọi ở quê tôi

Ngày mai

Ngày mai

Tình yêu của em sẽ dành cho kẻ khác

Đêm nay

Không có gì ngăn được em bước lên mái nhà với một chiếc váy jean bó sát

Nơi gió lồng lộng và màu trời nhuộm lên tóc em

Những chú chim chiền chiện nhắm mắt khi bay và kêu lên *Bạch Dương ơi!*

Chúng ta sẽ mang em đi khi mưa sao băng vụt qua bầu trời đêm

Để không ai biết rằng em vẫn sống và ở một phương trời khác

Ở nơi đó chúng ta hãy bay trong vòm trời ướt mưa thỏa thích

Nhiệt đới buồn không còn làm phiền ta

Và Bạch Dương ơi

Dù bây giờ em đang đứng trên mái nhà buồn nhất

Đừng để nước mắt nhỏ xuống vì gió đã sẵn sàng chờ đánh cắp.

Em cứ đứng mãi trên mái nhà avatar ẩm ướt

Chờ đợi lòng kiêu hãnh của trái tim xé giấy

Trắng đêm những chú chim chiền chiện mắt đỏ bay ngang

Thả những lời đường mật dụ em bay lên

Bạch Dương ơi! Chúng tôi không thể ngang ngày gió thổi

Em hãy thả mình nằm trên tóc mây rất đôi lành hiền

Tìm đôi mày tơ rất đôi mùa thu

Để nước mắt dâng tràn gương mặt.

Khi mưa sao băng vụt qua trời đêm

Từ trên mái nhà em mở toang đôi mắt hồ thu

Bay về anh, nỗi buồn lộng lẫy.

Viết về đêm

Sau một ngày không nghĩ chuyện xa xôi
Đêm khe khẽ chạm tay vào cửa sổ
Thành phố trở mình, ngược gió
Chong chong

Những trang viết cũ mềm về chiếc áo sờn tay
Chỉ dám hỏi về một loài hoa nhỏ
Câu chuyện vô thường một ngày dài trên phố
Có những bàn chân qua

Những nhánh cỏ bơ vơ trên suốt quãng đường về
Những phần mịn mùa hè nằm yên trong nếp áo
Ai hát bài ca con đường nhỏ dại
Đêm thâm thì tên gọi những dòng sông

Tiếc nhớ trang sách đầu tiên nép trên những bậc thềm
Nụ hồng dây ngậm nỗi buồn đi mất
Cửa sổ khép lại muộn phiền
Khép lại cười nói cô đơn

Khép tiếng thở dài màu lửa

Nỗi cô đơn

Em cười hể hả trong nỗi cô đơn

Đang ùn ùn kéo lên che khuất bầy kiến riêng có mùi ngọt khi sắp chết
Em tẩy trần cho chúng bằng nước dừa sạch
Những con kiến riêng rùng mình trước nỗi cô đơn của em, đông đúc
Em đặt chúng vào hõm má bị nước mắt bào mòn
Chúng cong lên vì ngấm mặn
Bắt đầu gào tên “Nỗi Cô Đơn! Nỗi Cô Đơn! Của Em Oi!”
Đã có lúc em dày vò chúng
Bằng ánh mắt đen tràn rừng thẳm
Em dày vò chúng
Bằng cách nhả ra những chót lưỡi kiêu hãnh của anh, thô thiết, cặn bã, đói
khát, lang thang
Những xác kiến khô cô úa lên mùi ngọt khi sắp chết
Em chải dăm sợi tóc
Ngày mai em từ biệt
Nỗi cô đơn làm chúng không còn muốn ở với em
Chúng trắng trời thế

Rồi em rửa mắt trước khi ngủ
Bằng khóc
Nước mắt tóm lấy những con kiến riêng lạc lè đi chôn
Nó không biết rằng có một bầy kiến riêng có mùi ngọt khi sắp chết lại đang
dâng lên
Rùng rùng dâng lên, hể hả dâng lên
Cười nhặt vào em, trên nỗi cô đơn.

Lưng

Tôi ngồi sau lưng mưa

Lưng mưa dày nước mắt
Tôi ngồi sau lưng đêm
Lưng đêm đầm tóc bạc
Mười năm sau lưng anh
Tình yêu chưa sang cát
Một đời sau lưng nhà
Mọc tuổi thơ đã khuất

Nhìn sau lưng bàn tay
Những mật di hồi hã
Ở phía lưng đèn khuya
Bầu mắt tràn phố xá

Bên kia bờ buồn tủi
Lưng thời gian mại mềm
Úp mặt lưng thủy bích
Khóc gờ từng mắt len

Trưa nằm mơ ngày cũ
Tròn vành lưng đa mang

Chiếc bình

Căn phòng này
Nỗi nhớ này

Khuy áo này
Những khuya rất sâu
Bị những con kiến khổng lồ kéo lê trên những bậc cầu thang
Chúng ta ôm những chiếc bình đi ngủ
Chiếc bình em đầy gió
Đêm nằm che rét mướt mùa thu
Mười năm qua bó salem anh tặng
Cháy như điên trong khoé tâm hồn

Chiếc bình anh đêm che sương núi
Trong tiếng thở đều cuộn nỗi buồn thành chiếc kén trú mưa
Em đã để mất anh không suy tư
Mất chiếc bình anh không nhành hoa ký tự
Chỉ còn lại nỗi nhớ và chiếc bàn trải chiếc khăn màu trời
làm tình nhân của nhau và thơm lên ấu thơ của nhau

Chúng ta ôm chiếc bình
để tang ngọn gió
Và đi ngủ để nuôi nỗi buồn của anh
Rằng “mười năm chiếc bình anh chờ hoa của em, vô vọng”

Mất mát

Buổi sáng không có dấu hiệu báo mùa
Không ánh mặt trời không cả mưa sụt sùi trên tóc

Đứng giữa thành phố đang rêu
Sợi tóc thàng mười một đặt tên nhau khi đang rơi
Những khuôn mặt ca rô cười nói

Nhớ xiết bao ánh mắt đồng ruộng của cha
Và đêm đêm nỗi buồn không dám cử động vì tiếng rên của núi
Đó, tắt thảy vì sao đều âm thầm nói dối
Trong cơn mưa ngày mai không còn gì hồi sinh
Những ngọn cỏ nhỏ nhẩn dưới chân
Đêm dài mẹ ngồi trò chuyện với mảnh gương
Chiếc váy hoa đứt cúc tôi chỉ mặc một lần duy nhất
Lại tiếng chim nộc thua kêu sương

Gỗ tiếng đã nhàm vào góc sáng nhất ngôi nhà
Mong tất cả đã ngủ ngày trong giấc mơ vắng số
Giấc mơ quên xây cửa sổ.

Ngày quăn đó

Khi cơn điên cuộn tròn giấc ngủ
Anh lại đến nụ thạch nam ngậm trưa
Em lại nói dối về cơn mưa
Vẫn đang ngập dài trong túi ngực

Ta làm đau tim nhau
Sau một đêm trăng trời
Anh bỏ mặc em, Hà Nội
Anh bỏ đi mưa vẫn nát mắt sâu
Bỏ giấc mơ người tranh người cướp giật
(Người cướp được có trái tim vỡ nát)
Em thì khâu đôi bàn tay gân xanh

Ta như những trái mận không lò
Bầm lên nọc độc
Em chói chang lời hát
Vĩ cầm anh cái ôm xinê, hay
Vĩ cầm em đau bông mận nhỏ
Trăng trời làm si những lời quán xá

Khi cơn điên chợt trào nổi dậy
Một người đến nụ thạch nam ngâm tro
Em nhớ đến bao giờ
Anh biệt, xa Hà Nội

Người trời rằng em nằm dưới mưa
Trên ngày quần đỏ.